Openbaar Zaaknummer: Z/26/349951

Informatienota voor de Gemeenteraad

Onderwerp: Hoogspanningsstation Wijchen

Collegedatum: 8 september 2026

Kernboodschap
De gemeente Wijchen heeft samen met de gebiedspartners diverse stukken bij TenneT en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) aangeleverd. De notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' is het derde stuk dat wordt aangereikt bij het ministerie en TenneT. Het doel van dit gebiedsproces is om, gegeven het feit dat de gemeente Wijchen een enorm hoogspanningsstation krijgt dat primair functioneert voor een andere regio, een maximale meerwaarde te creëren voor onze regio, het gebied en de lokale gemeenschap. In de bestuurlijke brief aan het ministerie van EZK en TenneT wordt dit nog eens benadrukt. In de brief wordt opgeroepen om de inpassingsopgave zoals is verwoord in de notitie zwaar mee te wegen in de locatiekeuze. Daarnaast wordt in de brief het ministerie verzocht om zich in te spannen om, ondanks de komst van het hoogspanningsstation, meerwaarde in het gebied te realiseren. Verder wordt in de brief medegedeeld dat het college van B&W van mening is dat zoeklocatie 4 niet geschikt is als locatie voor een hoogspanningsstation.

Met deze informatienota informeren wij de gemeenteraad over de meest recente ontwikkelingen rondom het voornemen van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en TenneT om een hoogspanningsstation in Wijchen te realiseren. Daarbij gaan wij in op de notitie *'Inpassingsopgave per zoeklocatie'*, die als aanvulling op eerder door de gebiedspartners opgestelde stukken is aangeboden aan EZK en TenneT. Ook informeren wij de raad over het besluitvormingsproces rond de locatiekeuze van het hoogspanningsstation en over de actuele stand van zaken van de nieuwe 150 kV-verbinding Wijchen-Oss.

Eerdere besluiten

Datum	**Korte omschrijving eerder genomen besluit (vermeld zo mogelijk het zaaknummer/documentnummer)**
14-05-2024	Z/24/240591 Informatienota hoogspanningsstation
10-06-2025	Z/25/301394 Informatienota publicatie VenP 380/150 kV station
01-07-2025	Z/25/305030 Informatienota Reactie op VenP 380/150 station Wijchen
24-02-2026	Z/26/339425 Informatienota: Hoogspanningsstation Wijchen; 'Reactienota Voornemen en Participatieplan' en 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen'

Toelichting met betrekking tot de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie'
Vorig jaar zijn het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en netbeheerder TenneT een ruimtelijke projectprocedure gestart voor de realisatie van een nieuw 380/150 kV-hoogspanningsstation in de gemeente Wijchen. Er zijn vier mogelijke locaties in beeld voor het hoogspanningsstation.

De gemeente Wijchen, de provincie Gelderland, Waterschap Rivierenland en de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (GMR) erkennen het belang van het hoogspanningsstation voor de nationale energievoorziening. Tegelijkertijd constateren wij dat de realisatie van het station geen directe meerwaarde biedt voor de energievoorziening binnen de gemeente Wijchen of de provincie Gelderland. Daarnaast bestaan er zorgen over de ruimtelijke, landschappelijke en maatschappelijke gevolgen van de komst van een dergelijk station in het gebied.

Om ervoor te zorgen dat gebieds- en regiobelangen integraal worden meegewogen bij de effectbeoordeling, locatiekeuze en ruimtelijke inpassing van het hoogspanningsstation, heeft gemeente Wijchen samen met de provincie Gelderland, het Waterschap Rivierenland en de GMR (hierna te noemen gebiedspartners) een gebiedsproces gestart. In dit proces onderzoeken de gebiedspartners, samen met andere lokale betrokkenen, hoe het hoogspanningsstation zo goed mogelijk kan worden ingepast en waar kansen liggen om aanvullende maatschappelijke meerwaarde te realiseren.

De gemeenteraad heeft op 16 december 2025 het 'Gebiedsraamwerk Buitengebied Batenburg, Niftrik, Hernen, Bergharen, Leur' vastgesteld. Het gebiedsraamwerk is bedoeld als regio input voor de Integrale Effect Analyse (hierna IEA) die TenneT en het ministerie van EZK heeft laten opstellen. In februari 2026 heeft het college van B&W de 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen' vastgesteld. De 'notitie gebiedsinput IEA' is een uitwerking van het gebiedsraamwerk. In deze notitie zijn de vijf gebiedsbrede opgaven uitgewerkt voor de verschillende zoeklocaties. Ook dit stuk is bij TenneT en het ministerie van EZK aangeleverd als input voor de IEA.

Als vervolg op de 'Notitie Gebiedsinput Integrale Effect Analyse Hoogspanningsstation Wijchen' is nagedacht op welke manier we in gesprek kunnen blijven met TenneT en het ministerie. Maar ook hoe we invloed kunnen uitoefenen op de keuze van de voorkeurslocatie. Er is besloten om het gebiedsproces een vervolg te geven en de zoeklocaties verder uit te werken. Daarbij wordt de inpassingsopgave per zoeklocatie verder onderzocht. Deze nadere uitwerking is opgesteld op basis van een participatieproces met belanghebbenden uit de omgeving.

De notitie *'Inpassingsopgave per zoeklocatie'* is het resultaat van een intensief participatietraject. Dit participatieproces is gestart met drie bijeenkomsten met de eigenaren van de gronden binnen de zoeklocaties. Ook de ZLTO was bij deze bijeenkomsten aanwezig. Met de grondeigenaren is ingezoomd op de vier locaties en gezocht naar kansen en knelpunten. Ook zijn voor de grondeigenaren 'leidende principes grondeigenaren' opgesteld voor de inpassing van een hoogspanningsstation. Tijdens een vierde bijeenkomst hebben de leefbaarheidsgroepen en Natuur Wijchen vanuit hun perspectief gereageerd op de conceptstukken. In een vijfde bijeenkomst is hetgeen is opgehaald in de eerdere bijeenkomsten gepresenteerd. Tenslotte zijn drie bijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden van de zoeklocaties: één voor zoeklocatie 1, één voor zoeklocatie 2 en één voor zoeklocaties 3 en 4. Naar aanleiding van de input van omwonenden zijn 'leidende principes direct omwonenden' toegevoegd aan de notitie. Op basis van al deze bijeenkomsten is de notitie "Inpassingsopgave per zoeklocatie' opgesteld.

De notitie dient gezien te worden als het gebiedsadvies van de gebiedspartners dat door TenneT en het ministerie van EZK gebruikt kan worden voor het maken van een locatiekeuze voor het hoogspanningsstation. Verder geeft de notitie handvatten voor de verdere uitwerking van een locatie nadat een keuze is gemaakt. Ook biedt de notitie input voor gebiedsbrede opgaven ongeacht de locatie van het hoogspanningsstation, dit

in samenhang met de eerdere stukken die als gebiedsinput zijn aangereikt bij TenneT en het ministerie.

Bestuurlijke brief.
Het college heeft een brief opgesteld voor Tennet en het ministerie van EZK. In deze bestuurlijke brief wordt de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' toegelicht.
In de brief wordt opgeroepen om de inpassingsopgave zoals is verwoord in de notitie zwaar mee te wegen in de locatiekeuze. Ten aanzien van de locatiekeuze en het vervolgproces voor de ruimtelijke inpassing wordt in de brief gevraagd om nadrukkelijk rekening te houden met een viertal punten. Het gaat om de volgende punten:

1. In te zetten op de realisatie van meerwaarde op basis van de gebiedsbrede opgavekaart ongeacht de locatiekeuze. En dit in het vervolgproces, afgestemd op het proces van TenneT en het ministerie, verder uit te werken, inclusief een meerjarig gebiedsperspectief.

2. De inpassing van het hoogspanningsstation, zowel inhoudelijk als procesmatig onderdeel te maken van de gebiedsbrede opgave. Dit houdt concreet in dat de inpassing aansluit bij de inpassingsopgave en de brede opgaven dit in het gebiedsproces gedefinieerd zijn.

3. In het vervolgproces te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de Regio Nijmegen om mee te kunnen profiteren van de grote hoeveelheid energie die dit gebied binnenkomt, ten behoeve van de regionale energiebehoefte. En dit ook terug te koppelen aan de gemeente Wijchen en de gebiedspartners, voor mogelijke vervolgstappen hierop.

4. Het standpunt van de gemeente Wijchen over te nemen dat zoeklocatie 4, op basis van alle input opgehaald bij grondeigenaren, omwonenden en gebiedspartners, door een ondergrens gaat als het gaat om het behouden van de kernkwaliteiten van het gebied.

Toelichting bij punt 3: Op dit moment profiteert de gemeente Wijchen en de regio niet van het hoogspanningsstation. Wij zijn van mening dat Wijchen en de regio moeten kunnen profiteren van de grote hoeveelheid energie die het gebied binnenkomt om huidige en toekomstige netcongestieproblemen in de regio te voorkomen.

De brief en de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' worden bestuurlijk onderschreven door de provincie Gelderland en het waterschap Rivierenland.

Toelichting met betrekking tot de planning voor de keuze van locatie voor het hoogspanningsstation.
De brief en de notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' hebben we gedeeld met het ministerie van EZK en TenneT. Op dit moment wordt de Integrale Effecten Analyse (IEA) afgerond. In de IEA zijn de effecten van de locatiealternatieven voor het nieuwe hoogspanningsstation met elkaar vergeleken. De IEA laat de resultaten objectief zien zonder een weging te geven aan elk effect. Mede op basis van de IEA zal TenneT een voorstel voor een voorkeurslocatie doen. Op 18 september is een Bestuurlijk Overleg gepland. In dit overleg zal de concept IEA worden besproken, maar ook de notitie van de gebiedspartners en de bestuurlijke brief staan op de agenda.

De planning ten aanzien van de keuze voor een locatie voor hoogspanningsstation is als volgt (de planning is gebaseerd op input van TenneT):

- 25-8; concept IEA is gedeeld met de gebiedspartners (gemeente Wijchen, Waterschap Rivierenland en provincie). De gebiedspartners krijgen de mogelijkheid om te reageren op het stuk. Het betreft geen formele, inhoudelijke review van de IEA maar slechts een controle op compleetheid en leesbaarheid
- Tot 18-9: Aanleveren opmerkingen/aanvullingen Provincie, Gemeente, Waterschap op IEA. Het betreft geen formele, inhoudelijke review van de IEA maar slechts een controle op compleetheid en leesbaarheid.
- 18-9: Bestuurlijk Overleg; bespreken definitief IEA en gebiedsinput gebiedspartners.
- 18-9 t/m 20-10: Verwerken opmerking in IEA
- 15-10: Bestuurlijk Overleg; bespreken conceptvoorstel voorkeurslocatie TenneT
- 16-10: Versturen brief direct betrokken grondeigenaren en omwonenden
- 21-10 Publicatie definitieve IEA en concept voorstel voorkeurslocatie van TenneT (start 6 weken reactietermijn)
- Week 44; Participatie-en informatiebijeenkomst IEA & voorstel voorkeurslocatie TenneT & toelichting vervolgproces
- Q1 2027; Publicatie participatieverslag, definitief voorstel voorkeurslocatie van TenneT.
- Q2 of Q3 2027 voorbereidingsbesluit locatie HSS Wijchen door het ministerie van EZK;

Toelichting over de verbinding Wijchen-Oss 150 kV.
Het hoogspanningsstation Wijchen is onder andere bedoeld om de regio Eindhoven te voorzien van extra stroom en daarmee van nationaal belang. Een logisch gevolg van het hoogspanningsstation is de nieuwe 150 kV verbinding tussen Wijchen en Oss. Daarnaast zal het bestaande 150 kV station bij Oss moeten worden uitgebreid. De verbinding tussen Wijchen en Oss zal een kabel onder de grond zijn.

Op grond van de geldende wet- en regelgeving is de gemeente het bevoegd gezag voor dit project. Dit betekent dat de gemeenten Wijchen en Oss in beginsel verantwoordelijk zijn voor de ruimtelijke besluitvorming rondom de nieuwe 150 kV-verbinding Wijchen-Oss en voor het verlenen van de benodigde vergunningen.
Het Rijk heeft de gemeente Wijchen gevraagd om een besluit te nemen over het overdragen van het bevoegd gezag aan het Rijk.

Het college van B&W heeft ingestemd met dit verzoek. Het wijzigen van meerdere omgevingsplannen in verschillende gemeenten vraagt om veel coördinatie en ambtelijke capaciteit. Daardoor kan de realisatie van de verbinding vertraging oplopen. Het is efficiënter om het bevoegd gezag over te dragen aan het Rijk. Het Rijk hoeft namelijk maar één projectbesluit te nemen, en kan daardoor beter overzicht houden. Daar komt bij dat de verbinding Wijchen-Oss een project is van nationaal belang. Door de verbinding tussen Wijchen en Oss ontstaat meer ruimte op de 380/150 kV-transformatoren in Eindhoven en Geertruidenberg, en dus ook meer transportcapaciteit in de (toekomstige) deelnet Eindhoven. Hiermee kan een groot deel van de huidige wachtrijen in de Brainportregio worden opgelost.
Andere partijen zoals de gemeente Oss, provincie Noord-Brabant en de provincie Gelderland hebben eerder ingestemd met het overdragen van het bevoegd gezag.

Communicatie
De gemeente en de gebiedspartners hebben het initiatief opgepakt om gezamenlijk op te trekken en gezamenlijk gebiedsinput aan te leveren bij Tennet en het ministerie. De gemeente Wijchen is hierin trekker geweest. In verschillende bijeenkomsten is met de verschillende betrokken (omwonenden, grondeigenaren, leefbaarheidsgroepen, ZLTO en Natuur Wijchen) informatie opgehaald. Deze informatie is in verschillende stukken verwerkt.

De notitie 'Inpassingsopgave per zoeklocatie' is middels een brief gedeeld met het ministerie en Tennet. Ook de deelnemers van het gebiedsproces zullen geïnformeerd worden over de notitie en de bestuurlijke brief.

TenneT is de initiatiefnemer van zowel het hoogspanningsstation als de 150 kV verbinding Wijchen-Oss. Het ministerie van EZK is het bevoegd gezag. De initiatiefnemer is verantwoordelijk voor het participatieproces. Op initiatief van TenneT en het ministerie is een werkgroep voor communicatie opgericht met betrekking tot het hoogspanningsstation. De gemeente Wijchen neemt deel aan deze werkgroep. Het is de verwachting dat een dergelijke werkgroep ook voor de 150 kV verbinding Wijchen-Oss wordt opgericht.

Uitvoering of Vervolgstappen
Zie voor de uitvoering en de vervolgstappen de toelichting op de planning. In het bestuurlijk overleg van 15 oktober zal het conceptvoorstel voorkeurslocatie van TenneT worden besproken. Vervolgens publiceert TenneT eind oktober de definitieve Integrale Effecten Analyse en het conceptvoorstel voor de voorkeurslocatie. De stukken worden vervolgens zes weken ter inzage gelegd. Iedereen kan een inspraakreactie indienen binnen deze termijn. In deze periode van zes weken organiseert TenneT een participatie- en informatiebijeenkomst over de IEA en het voorstel van de voorkeurslocatie.

Het ministerie van EZK neemt uiteindelijk het definitieve besluit over de locatie van het hoogspanningsstation. Naar verwachting gebeurt dit in de loop van 2027. Op basis van dit besluit werkt TenneT de plannen voor het hoogspanningsstation verder uit. Daarbij doorloopt TenneT een eigen participatietraject met de omgeving.

Het is nadrukkelijk de bedoeling dat de gemeente aangehaakt blijft bij dit project.

Geheimhouding:
Niet van toepassing.